

תיעוד מצולם: נחש אפעה בעת טריפת מכרסם

ד"ר בני שלמון, אקולוג מחוז אילת ברשות הטבע והגנים, הצליח לתעד ביום חמישי האחרון מחזה יוצא דופן, של קוצן מצוי, מכרסם נפוץ באזורנו, נטרף על ידי נחש אפעה

בילי פרנקל | 17:20 1/7/2008

המחזה נגלה לעיניו בזכותה של מקהלת ציפורים קולנית ועצבנית, שכללה בולבולים, שחורי-זנב וחמרייה, שהתקהלו סביב בסיס עץ שיטה גדול וסבוכ, בבסיסו נמצא הנחש.

ד"ר שלמון מסביר, כי כאשר שהציפורים מגלות נחש (או חתול), הן מתגודדות סביבו במטרה להפעיל נגדו "לוחמה פסיכולוגית, שתגרום לו להסתלק. תוך שהציפורים מצייצות ועפות מעל הטורף ובסביבתו, הן מגלות אותו לשאר הנטרפים ומבשרות לו שהתגלה, כלומר שאין לו סיכוי להפתיע טרף נוסף ממארב.

נחש אוכל עכבר ד"ר בני שלמון, רשות הטבע והגנים

ד"ר שלמון, שזו הפעם השלישית בחייו בה הוא זוכה לראות מחזה כעין זה, מסביר כי הסיכוי לפגוש נחש טורף בדיוק בטריפה הוא נדיר מכיוון, שפעילות הנחשים מתרחשת בעיקר בשעות הלילה.

האפעה הוא הנחש הארסי הנפוץ ביותר בדרום הנגב. צבע גופו מותאם לסביבתו: באזורי גיר צבעו אפור-צהבהב ובאזור סלעי היסוד באילת

הוא חום אדמדם. תזונתו מורכבת מציפורי שיר קטנות, מכרסמים, לטאות, שממיות, קרפדות וחרקים. הוא מיטיב לטפס על עצים ושיחים תוך שעיקר פעילותו מתרחשת בשעות החשכה, אך לעיתים ניתן להבחין בו גם במשך היום, אורב לטרפו בצל שיח או עץ.

האפעה מכיש את טרפו ואחר מותו בולע אותו בשלמותו, תוך שהוא מתחיל מראשו של הטרף מכיוון שכל מצב אחר עשוי לגרום לרגליים להיתקע בשולי פיו. גופו אמנם צר בהרבה מגוף טרפו, אך מבנה גולגולתו מותאם להרחבה: הלסת התחתונה אינה מחוברת לגולגולת בחיבור קבוע והנחש יכול להרחיקה ולהרחיב את פיו בקלות. עצמות הלסת התחתונה מחוברות ביניהן במיתר מתיח, שמאפשר הרחקת צד ימין משמאל, ובית הבליעה בעל דופן דקה וגמישה וחסר עצמות. השיניים הכפופות שמצויות על הלסתות, מונעות החלקת הטרף החוצה ומאפשרות רק תנועה לתוך בית הבליעה.

על אף האיבה הנושנה שרוחשים בני האדם לנחשים מזכיר לנו ד"ר שלמון, כי הם מאוד מסייעים לבני האדם בכל הקשור להדברה ביולוגית וחיסול בעלי חיים מזיקים. ובכל זאת נסיים באזהרה: אם אתם רוצים להימנע מהכשה, אל תסתובבו בעונה החמה בטבע יחפים או בסנדלים, על אחת כמה וכמה בלילות. וכמובן שאם אתם רואים נחש- התרחקו מיד.

הנחש במהלך אכילת המכרסם

